

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 16 лютого 2023 р.

Львів

№ 63/3-рк/к

Калуська міська рада

*Про припинення бездіяльності, яка містить
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали розгляду заяви ТОВ «[REDACTED]» ([REDACTED]), далі – Заявник) щодо застосування в Калуській міській територіальній громаді різних ставок земельного податку до земель одного цільового призначення,

ВСТАНОВИЛА:

- (1) На виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 01.12.2022 № 8-01/172-АМ (вх. № 63-01/71-АМ від 02.12.2022), Відділення розглянуло заяву ТОВ «[REDACTED]» (попередньо така ж заява надійшла до Відділення листом від 11.11.2022 б/н (вх. № 63-01/68-АМ від 21.11.2022) (далі - Заява),
- (2) Калуська міська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи [REDACTED].
- (3) Місцезнаходження: [REDACTED].
- (4) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 714-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Івано-Франківської області», місто Калус є адміністративним центром Калуської міської територіальної громади, до складу якої також входить ще одинадцять сільських територіальних громад, а саме: Боднарівська, Вістівська, Голинська, Копанківська, Кропивницька, Мостищенська, Пійлівська, Ріп'янська, Сівко-Калуська, Студінська та Тужилівська.

- (5) Відповідно до абзацу 2 частини четвертої статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» юридична особа - сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.
- (6) У розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі - Закон) Калуська міська рада є органом місцевого самоврядування.
- (7) Відповідно до частини першої статті 10 Закону сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) В територіальних межах Калуської міської територіальної громади Івано-Франківської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Калуською міською радою (далі - Міська рада) та її виконавчим комітетом.
- (10) Відповідно до частини першої статті 73 Закону акти ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (11) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (12) Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (далі – ПКУ або Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання, відповідно до чинного законодавства, пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку.
- (13) Загальні правові норми щодо сплати земельного податку закріплені статтями 269-277 Податкового кодексу України (ПКУ), якими визначено наступне:
- платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі (стаття 269 ПКУ);
  - об'єктами оподаткування є (стаття 270 ПКУ):
    - ✓ земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
    - ✓ земельні частки (паї), які перебувають у власності;
  - базою оподаткування є (стаття 271 ПКУ):
    - ✓ нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого цим розділом;

✓ площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено;

- ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки (п.274.1 ПКУ);

- ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності);

- ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено та які розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

(14) Підпунктом 284.1 ПКУ передбачено, що органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

(15) Зі змісту Заяви встановлено, що ТОВ «████████████████████» є власником трьох земельних ділянок з цільовим призначенням 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості». Вказані земельні ділянки, знаходились на території Кропивницької сільської ради Калуського району Івано-Франківської області, яка, як юридична особа, припинена в 2020 році у зв'язку із приєднанням до Калуської об'єднаної територіальної громади (далі – Калуська ОТГ). При цьому, в період до приєднання до Калуської ОТГ, Кропивницька сільська рада прийняла рішення № 7-23/307 від 27.06.2019 року «Про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку». Відповідно до вказаного рішення ставку земельного податку за земельні ділянки з цільовим призначенням 11.02 встановлено в розмірі 3% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки. В подальшому до Калуської ОТГ приєдналися й інші сільські ради, які, як юридичні особи, теж були припинені в 2020 році у зв'язку із приєднанням до Калуської міської територіальної громади. Вказані сільські ради теж приймали аналогічні рішення про встановлення ставок земельного податку на їх території. Зокрема, Вістівська, Копанківська та Ріп'янська сільські ради встановили ставку земельного податку для земельних ділянок з цільовим призначенням 11.02 в розмірі 1% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки. Зважаючи на формування Калуської ОТГ та припинення Вістівської, Копанківської та Ріп'янської сільських рад, Калуська ОТГ мала б встановити єдині ставки земельного податку залежно від цільового призначення земельних ділянок для території всієї новоствореної територіальної громади та скасувати відповідні рішення сільських рад, які були припинені після створення Калуської ОТГ. Однак, відповідного рішення (відповідних рішень) ради Калуської ОТГ прийнято не було. Тобто, із об'єднанням сільських рад в Калуську ОТГ з 01.01.2021 склалась ситуація, коли на території однієї ОТГ платники земельного податку сплачують різний розмір такого податку в залежності від населеного пункту, на території якого вони мають у власності земельні ділянки.

- (16) Відділення, в межах наданих законодавством повноважень, визначених статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», з метою з'ясування порушень у Заяві питань, листами від 29.11.2022 № 63-02/2490 та від 26.12.2022 № 63-02/2685 надіслало Калуській міській раді вимоги про надання інформації.
- (17) Згідно з інформацією Калуської міської ради, наданою листом від 12.12.2022 № 5587/02-15/04 (вх. № 63-01/1567 від 20.12.2022), на території населених пунктів, що увійшли до складу Калуської міської територіальної громади, діють ставки місцевих податків та зборів, затверджені радами попереднього скликання.
- (18) Зокрема, за земельні ділянки з цільовим призначенням 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості» в 2021-2022 рр. та в поточному році розмір ставок земельного податку становить:
- **1,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Калуської міської ради від 21.06.2018 № 1634;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Боднарівської сільської ради від 22.05.2019 № 300-27/2019;
  - **1,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Вістівської сільської ради від 25.06.2018 № 450;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Голинської сільської ради від 25.06.2020 № 1341;
  - **1,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Копанківської сільської ради від 20.08.2019 № 829;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Кропивницької сільської ради від 27.06.2019 № 7-23/307;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Мостищенської сільської ради від 27.06.2019 № 360-29/2019;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Пійлівської сільської ради від 20.06.2019 № 36-25/2019 становить;
  - **1,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Ріп'янської сільської ради від 26.07.2019 № 4-23/2019;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Сівко-Калуської сільської ради від 27.06.2019 № 174;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Студінської сільської ради від 26.06.2019;
  - **3,0%** від нормативної грошової оцінки землі згідно з рішенням Тужилівської сільської ради від 24.06.2019 № 29-1/2019.
- (19) Окрім ТОВ «[REDACTED]», однакову господарську діяльність на території Калуської міської територіальної громади здійснюють ще ряд підприємств, зокрема:
- [REDACTED]
- [REDACTED].
- (20) Зазначені суб'єкти господарювання мають у власності земельні ділянки з цільовим призначенням 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості», які розташовані на території міста Калуш, що підтверджується відповідними рішеннями Калуської міської ради:
- [REDACTED]
- [REDACTED]

та сплачують земельний податок в розмірі 1% (рішення Калуської міської ради від 21.06.2018 № 1634).

- (21) Отже, ТОВ «[REDACTED]» сплачує податок на землю в розмірі 3% від нормативно грошової оцінки землі, а [REDACTED] – 1%, що може мати негативний вплив на конкуренцію.
- (22) Не прийняття Калуською міською радою рішення щодо встановлення ставок земельного податку на території Калуської міської територіальної громади призвело до того, що ставки земельного податку для земель з однаковим цільовим призначенням 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості» в населених пунктах Калуської міської територіальної громади є різними.
- (23) Разом з тим, Калуська міська рада листом від 30.03.2022 № 1178/02-15/04 (вх. № 63-01/523 від 07.04.2022) надіслала на погодження проект рішення «Про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на території Калуської міської територіальної громади» (проект розміщено на офіційному сайті Калуської міської ради 21.02.2022 в рубриці «Нормативна база»), який був погоджений Відділенням листом від 27.04.2022 № 63-02/850.
- (24) З інформації Калуської міської ради, отриманої листом від 05.01.2023 № 14/02-15/04 (вх. від 12.01.2023 № 63-01/62) встановлено, що проект рішення «Про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на території Калуської міської територіальної громади» 29.06.2022 було винесено на розгляд постійної комісії міської ради з питань будівництва та землеустрою. За результатами розгляду комісією рекомендовано не виносити проект рішення «Про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на території Калуської міської територіальної громади» на розгляд сесії, у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні.
- (25) Таким чином, Калуською міською радою рішення про встановлення ставок та пільг зі сплати земельного податку на території Калуської міської територіальної громади не прийнято.
- (26) А отже, суб'єкти господарювання, земельні ділянки яких однакового цільового призначення знаходяться в межах однієї території - Калуської міської територіальної громади, та для яких діють різні ставки земельного податку, не можуть конкурувати на рівних умовах, тобто конкуренція між ними може бути спотвореною.
- (27) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (28) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в тому числі органами місцевого самоврядування.
- (29) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (30) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (31) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення умов без впливу зовнішніх чинників, одним з яких є вплив державних органів. За таких умов забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (32) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (33) Вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняється.
- (34) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (35) Таким чином, бездіяльність Калуської міської ради щодо не встановлення однакових ставок земельного податку для земель одного цільового призначення 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості» на території Калуської міської територіальної громади містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (36) Враховуючи викладене, з метою припинення бездіяльності, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Калуській міській раді ([REDACTED]) припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом встановлення однакових умов конкуренції при сплаті земельного податку для земель цільового призначення 11.02 «для розміщення та експлуатації основних, підсобних і

допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості» на території Калуської міської територіальної громади.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Відділення у 3-х місячний строк з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ